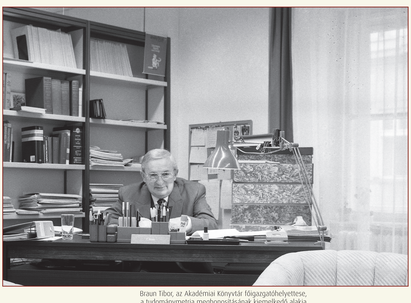
Tudományelemzési és Tudománypolitikai Osztály

Braun Tibor, az Akadémiai Könyvtár főigazgatóhelyettese, a tudománymetria meghonosításának kiemelkedő alakja

Az 1970-es években – elsősorban Braun Tibor és Ruff Imre professzorok erőfeszítéseinek köszönhetően – meghonosodott Magyarországon a philadelphiai Institute for Scientific Information által kiadott *Science Citation Index* (SCI) bibliográfiai vagy más szóval citációs adatbázis. Az SCI, amely a jelenlegi Web of Science előfutára volt, elsőként alkalmazta a publikációk hivatkozásjegyzékét információkeresési célokra, egyúttal a kutatások idézettségi hatásának mérésére is, azaz tudománymetriai feladatok ellátására. Az adatbázis számára megfelelő befogadó intézményként a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára szolgált. Fontos eredmény volt, hogy 1978-ban az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelent a *Scientometrics* nemzetközi folyóirat első száma, a lap máig a szakterület meghatározó orgánuma.

Pálinkó Éva előadása az MTA Életpálya Monitor projektjének eredményeiről az MTA Díszteremében

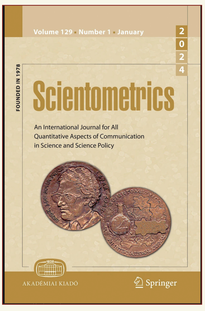
A Könyvtárban 1979 májusában megalakult az Informatikai és Tudományelemzési Kutatási Főosztály (angol nevén Information Science and Scientometrics Research Unit, ISSRU), amely később Tudományelemzési Szolgálat néven működött. 1981-ben indult meg Az MTA Könyvtár Informatikai és Tudományelemzési Sorozata, amelyben tudománymetriával, a korszerű információellátás elméletével, módszertanával és gyakorlatával foglalkozó tanulmányok kaptak helyet. A tudományelemzés feladatköre 2001-től 2012-ig az MTA Kutatásszervezési Intézethez tartozott, 2012-ben azonban visszakerült az Akadémiai Könyvtárhoz. Ekkor alakult meg a ma is működő Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály (TTO).

A TTO a tudománymetria magyarországi intézményesülésének fontos mérföldköve lett, az alapítók úttörő munkájára építve modernizálta és megszilárdította a terület hazai művelését, elismertségét és hasznosítását.

Soós Sándor, a TTO vezetője a LIBER konferencián 2023-ban

Feladatrendszere összetett: olyan szervezeti egység, amely a tudománypolitikai döntések támogatását és a tudományos teljesítmény vizsgálatát egyaránt elvégzi. Elsődlegesen az MTA számára végez bibliometriai szolgáltatásokat, módszertani elemzéseket a teljesítménymméréshez, de részt vesz a magyar tudományirányítás stratégiai támogatásában is. Kiemelt feladata az akadémiai programok – különösen a Bolyai-, Lendület- és vendégkutatói programok – adatokon alapuló elemzése és monitorozása. Szorosan együttműködik az országos tudományos infrastruktúrákkal (EISZ, MTMT), számukra szakmai támogatást nyújt.

Nagy érdeklődésre számot tartó kutatási területe a hazai kutatói életpályák modellezése és vizsgálata, amely a 2010-es évek közepétől hosszú távú projektté vált az MTA által támogatott MTA Életpálya Monitor program formájában. Ide tartozik az a 2016-ban indult OTKA-kutatás is, amely a kutatói karriermodellek és a kutatási pályák szerkezeti sajátosságainak feltárására vállalkozott.

A 2020-as évekre az osztály tevékenységének további hangsúlyos elemévé vált a Nyílt Tudomány, azon belül is az Open Access trendek kutatása részben intézményi elvárások és a hazai tudománypolitika, részben pedig az akadémiai világ és a tudományos kommunikáció nemzetközi alakulásának eredőjeként.

MTA 200 ÉVES A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA